

Input til møde i Udenrigsudvalget den 22. maj 2015

Vedr. punkt 1: Samråd med handels- og udviklingsministeren om redegørelse for udviklingspolitiske dagsordenspunkter på rådsmødet den 26. maj 2015.

De danske udviklings-, og miljøorganisationer indgav i marts en række bemærkninger til meddelelsen ”Et globalt partnerskab for fattigdomsudryddelse og bæredygtig udvikling efter 2015”, som forefindes i samlenotatet for nærværende dagsordenpunkt. De seneste runder i FN-forhandlingerne om udviklingsfinansiering og de globale udviklings- og bæredygtighedsmål viser dog, at der særligt er fem punkter, som skal reflekteres i EU’s rådskonklusioner på området for at undgå, at forhandlingerne går i hårdknude. Foruden bemærkningerne i samlenotatet har Globalt Fokus¹ og 92-gruppen² derfor følgende input til udvalgets drøftelse med handels- og udviklingsministeren, om hvad Danmark skal arbejde for:

- **Det er altafgørende, at EU og dets medlemslande genbekræfter bistandsløfter**
I FN-forhandlingerne står udviklingslandene meget fast på, at løftet om, at de rige lande giver 0,7 % af BNI til udviklingsbistand og 0.15-0.20 % af BNI til de mindst udviklede lande genbekræftes. Særligt forventes EU og dets medlemslande at arbejde for, at genbekræftelsen sker, da dette vil forstærke presset på, at andre rige lande såsom USA, Australien og Japan også øger deres udviklingsbistand. Det er derfor altafgørende for forhandlingernes succes, at EU kollektivt genbekræfter bistandsmålsætningerne, og at EU-medlemslandene forpligter sig på nationale, bindende tidsplaner, der udgives senest ultimo 2015, og illustrerer, hvordan landene gradvist vil øge bistanden, så forpligtelsen opfyldes inden 2020. Hvis ikke EU genbekræfter bistandsløfterne er der en reel risiko for, at forhandlingerne går i hårdknude, da bekræftelsen er en nødvendighed for at opbygge tillid i forhandlingerne mellem donorerne og partnerne, som tidligere er blevet svigtet på dette område.
- **Nye og additionelle klimamidler er en vigtig faktor for succes til COP21 i december**
Hverken EU-meddelelsen eller det seneste udkast til forhandlingsteksten indeholder en klar forsikring om, at midler til klimafinansiering skal være nye og additionelle i forhold til udviklingsbistanden. Hvis EU-rådskonklusionerne inkluderer et afsnit om udviklingsbistand og klimafinansiering uden at genbekræfte, at klimafinansieringen skal være ny og additionel, som allerede aftalt i FN’s klimaforhandlinger, vil det risikere at underminere alle tidligere løfter givet på området. Ideen med at inkludere klimafinansieringen i forhandlingerne om udviklingsfinansiering var at bane vejen for et positivt resultat til COP21 klimatopmødet i Paris til december, og additionalitet er en vigtig faktor for at sikre denne succes.
- **Et mellemstatsligt organ på skatteområdet kan skabe det nødvendige kompromis**
Alle FN-medlemslandene er enige om, at nøglen til at finansiere udvikling ligger i at øge landenes interne ressourcer, særligt skatteindtægter, herunder at støtte udviklingslandene i at opbygge deres skatteadministrationer. Derimod er der stor uenighed om, hvilke tiltag, der er nødvendige på globalt niveau for at bekæmpe grænseoverskridende illegale kapitalstrømme og skattely. I FN-forhandlingerne har udviklingslandene gentagne gange understreget ønsket om, og nødvendigheden af, et mellemstatsligt organ på skatteområdet under FN til at løfte denne opgave. Det foreslås, i FN-forhandlingsteksterne at opgradere FN’s nuværende ekspertkomité

¹ Globalt Fokus er en platform for 73 danske civilsamfundsorganisationer, som arbejder med international udvikling, miljø og humanitært arbejde. DanWatch og 3F er medlemmer af Globalt Fokus, men er ikke medunderskrivere på denne henvendelse.

² 92-gruppen er i denne sag tegnet af: Afrika Kontakt, Amnesty, Care Danmark, Dansk Ornitologisk Forening/BirdLife Danmark, Det Økologiske Råd, FN-forbundet, Folkekirkens Nødhjælp, Greenpeace, IBIS, IWGIA, Kvindernes U-landsudvalg, Mellemfolkeligt Samvirke, Sex&Samfund, U-landsforeningen Svalerne, Vedvarende Energi, Verdens Skove, WWF Verdensnaturfonden, Dansk Røde Kors.

på skatteområdet til et mellemstatsligt organ. EU og USA blokerer dog dette tiltag, og refererer til, at det nuværende skattesamarbejde i OECD er nok, og at dette kan udvides til en tilfredsstillende løsning for udviklingslandene. Danmark har ved flere lejligheder, herunder Verdensbankens forårsmøde i april, givet udtryk for samme holdning. Skatteområdet er af mange blevet udpeget til det område, der kan skabe det nødvendige kompromis i forhandlingerne om udviklingsfinansiering. Men for at dette kan lade sig gøre, må EU lytte til udviklingslandene og tage deres erfaringer seriøst, når de tydeligt fastslår, at OECD hverken er i stand til at imødekomme deres behov eller til sikre en demokratisk og ligestillet repræsentation i globale skatteaftaler. EU-rådskonklusionerne bør derfor støtte op om etableringen af et mellemstatsligt organ på skatteområdet med mandat til sætte standarder for dobbeltbeskatningsoverenskomster, gennemsigtighed og til bekæmpelse af både skatteundgåelse og –unddragelse, samt 'race to the bottom', til trods for, at dette ikke er inkluderet i EU-meddelelsen. Etableringen af et sådant mellemstatsligt organ på skatteområdet bør inkludere udviklingslandene og så vidt muligt ligge i FN.

- **Det er nødvendigt at danne bro i forhandlingerne om private investeringer**

FN-forhandlingerne har været karakteriseret af, at de rige lande fremhæver vigtigheden af private investeringer og den private sektors rolle i bæredygtige udvikling, samt et voksende antal af offentlige-private partnerskaber som katalysator. Samtidig har udviklingslandene udtrykt mistænksomhed over for dette ensidige fokus fra de rige landes side og frygter, at det vil erstatte bistandsforpligtelserne. Udviklingslandene har fremhævet, at nogle offentlige-private partnerskaber erfaringsmæssigt har haft store negative konsekvenser for menneskerettigheder, herunder retten til kvalitets uddannelse, og miljøet, og har efterladt virksomheder med profit og regeringer med risici og omkostninger. Derudover udtrykker udviklingslandene også en bekymring for, at nationalt og lokalt ejerskab undermineres, og for at offentlige-private partnerskaber kanalisere bistandsmidler væk fra investeringer, som ellers kunne bidrage mere effektivt til bæredygtig udvikling og fattigdomsbekæmpelse. Derfor må EU søge at danne bro i forhandlingerne ved i EU-rådskonklusionerne at understrege behovet for en effektiv implementering af relevante guidelines og safeguards i forbindelse med private investeringer, herunder FN's Guiding Principles on Business and Human Rights, samt behovet for at udvikle og vedtage principper, guidelines og standardiseret dokumentation for brugen af offentlige-private partnerskaber. Desuden er det afgørende, at EU trækker sit forslag om at slette forhandlingstekstens paragraf om obligatorisk integreret afrapportering for større virksomheder om miljø, sociale forhold og regeringsførelse (ESG-rapportering) tilbage.

- **Opfølgingsmekanismer er centralt for implementeringen**

I FN-forhandlingerne diskuteres det, hvorvidt opfølgingsmekanismerne for hhv. processen om udviklingsfinansiering og de globale udviklings- og bæredygtighedsmål skal slås sammen. Uanset om opfølgningen sker i et eller to spor er det afgørende at opfølgningen sker med det nødvendige fokus på indhold, gennemsigtighed og ansvar. Udviklingsfinansiering har haft sit eget FN-forhandlingsspor og opfølgingsmekanismer siden Monterrey i 2002. Erfaringen fra de to tidligere topmøder om udviklingsfinansiering er, at klare opfølgingsmekanismer og revision er fuldstændig afgørende for en succesfuld implementering af forhandlingsresultaterne. Det er en forudsætning for succesfuld implementering af udviklingsfinansiering, hvilket tydeligt blev illustreret af de mangelfulde opfølgingsmekanismer på udviklingsfinansieringskonferencen i Doha i 2008. Forhandlingerne om udviklingsfinansiering favner bredt og inkluderer bl.a. bistand, private investeringer, skattebetalinger, gæld og handel; alle emner som kræver specifik opfølgning. Vi ser en risiko for, at én samlet opfølgingsproces på udviklingsfinansiering og de globale udviklings- og bæredygtighedsmål vil føre til en utilstrækkelig revision og implementering. EU bør derfor i sine rådskonklusioner støtte op om koordinerede opfølgingsmekanismer for de to processer, for eksempel i passende mellemstatslige organer i FN-regi.